



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 0651-10/12-11/2
Ljubljana, 29. 5. 2013

Osnutek

ZAPISNIK

11. seje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki je bila v sredo, 29. 5. 2013 v sobi 209/II, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 13. uri in končala ob 14. uri.

Prisotni:

- predsednik: Rajko Fajt
- člani: dr. Zoran Božič, Alojz Glavač, Bojana Potočan, mag. Dušan Semolič, Jože Slivšek, Jernej Verbič, Toni Dragar, Bojan Kekec in Milan Ozimič.

Opravičeno odsotni:

- člani: Franc Kangler.

Ostali prisotni:

- Aleš Butala, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 10. seje komisije
2. Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2012, EPA 1158-VI
3. Pobude in vprašanja

Ad 1)

Zapisnik 10. seje komisije je bil soglasno potrjen.

Ad 2)

Komisija je obravnavala Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2012, ki ga je Državnemu zboru predložilo v obravnavo Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije.

Komisija se je **seznanila** s poročilom.

Predstavnik predlagatelja je uvodoma poudaril, da je 6. 11. 2011 pričel veljati novi Zakon o državnem tožilstvu (ZDT-1), s katerim je bilo ustanovljeno Specializirano državno tožilstvo RS, spremenjena organizacija, sestava in pristojnosti državnotožilskega sveta in uveden institut politike pregona, ki bo določala prioritete in način dela ter kaznovalno politiko. Novi informacijski sistem je povezal tožilstva v enoten, pregleden sistem. V organizacijskem smislu je na delo državnih tožilstev vplival tudi prenos pristojnosti za zadeve državnega tožilstva z Ministrstva za pravosodje na Ministrstvo za notranje zadeve, kar je terjalo vrsto prilagoditvenih razmerij in je za tožilstva pomenilo dodatno delo. Državna tožilstva so v letu 2012 rešila 71% ovadb zoper polnoletne storilce, 77% ovadb proti mladoletnikom in 54% ovadb zoper pravne osebe. Opravljeno delo sledi trendu iz preteklih let. V letu 2012 se je pri znanih storilcih nadaljeval trend povečanja deleža zavrženih ovadb (z 42% na 46%) zaradi različnih razlogov tudi težav zbiranja informacij ter dokazov o kaznivem dejanju in storilcu v predkazenskem postopku, procesne ovire, umiki idr. S postopkom odloženega pregona in poravnavanja so državni tožilci iz kazenskega pregona izločili zadeve in na ta način rešili ovadbe zoper 10,8% oseb, v skupnem številu enako kot preteklo leto. S tem je bilo doseženo, da se je zmanjšala tudi obremenitev sodišč.

V razpravi je predstavnik predlagatelja z odgovori na zastavljena vprašanja še dodatno, izčrpno obrazložil poročilo.

* * *

Poročilo sledi določbam 150. člena in drugega odstavka 241. člena Zakona o državnem tožilstvu po katerem je Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije dolžno poročati Državnemu zboru. Poročilo je smiselno in pregledno strukturirano, vsebinsko obrazloženo in ponazorjeno. Doseženi rezultati v preteklem letu kažejo, da je bil v kazenskem pregonu dosežen premik, ki daje obete za naprej.

Prenos pristojnosti iz Ministrstva na pravosodje na Ministrstvo za notranje zadeve in ponovno na Ministrstvo za pravosodje pomeni tudi zastoj v zagotavljanju pogojev za poslovanje državnih tožilstev, ki jih zagotavlja pristojno ministrstvo. Zaradi zamenjave ministrstva je bila potrebna ustrezna prilagoditev, kar je terjalo še dodatno delo.

Na podlagi predstavljenih podatkov komisija ugotavlja, da se je kadrovska problematika iz preteklih let glede na vedno večje pristojnosti, ki jih s spreminjanjem obstoječe zakonodaje pridobivajo državna tožilstva, še poglobila. V letu 2012 je bilo število zaposlenih državnotožilskih funkcionarjev 190, kar je praktično nespremenjeno v primerjavi z letom prej (189). Še vedno je zasedenih le 72% delovnih mest. Na drugi strani pa se večja obremenjenost tožilskih funkcionarjev

zaradi: večjega pripada zadev, večjega števila razpisanih obravnav, zahtevnejših primerov in novih nalog in pristojnosti. Jasen je trend prenosa posameznih nalog in aktivnosti iz sodne faze kazenskega postopka v faze, kjer je poudarjena vloga državnega tožilca (institut pogajanj o krivdi in sporazum o priznanju krivde). V teh postopkih je sodna faza postopka razbremenjena. Morebitni prenos sodne preiskave na tožilstvo bo trend večanja vloge državnih tožilcev v kazenskem postopku nadaljeval tudi v prihodnje. Komisija za državno ureditev podpira prizadevanja Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije v smeri kadrovske popolnitve delovnih mest.

V letu 2012 je bilo zoper polnoletne osebe, katerim je bila izrečena sodba, 9.296 (82%) obsojenih (v letu 2011 je bil delež 80%). V postopkih proti mladoletnikom se je zvišal uspeh obtoževanja iz 47% v letu 2011 na 49%, v postopkih zoper pravne osebe je delež obsojenih iz 28% v letu 2011 povišal na 32% v letu 2012. Zoper polnoletne osebe je bilo 76% delež izrečenih pogojnih obsodb (lani 77%), zapornih kazni je 17% (v letu 2011, 15%), denarnih kazni 4%. Izrečene kazenske sankcije pravnim osebam so bile v 74% pogojnih obsodb in v 21% delež denarnih kazni, v 1 primeru odvzem premoženja. Komisija opozarja na občutno nesorazmerje med izrečenimi sankcijami (zaporna kazen, pogojna, denarna kazen).

Tožilci imajo pomembne naloge tudi pri doseženih sporazumih v postopkih proti mladoletnikom. Tabelarni pregled nam po posameznih okrožnih tožilstvih (tabela 34m, stran 134) kaže od skupnega števila 28 je bilo v 17 primerih izrečenih ukrepov opravičila, v 8 primerih plačilo škode in v 3 drugo. Ob upoštevanju drugih neizkoriščenih možnosti sankcij (odprava škode, delo v korist drugih, delo v korist oškodovanca) se poraja pomislek o dokaj visokem deležu sankcije plačila škode in ob dejstvu, da mladoletniki običajno nimajo finančnih sredstev, da so v primeru plačila v večini kaznovani starši, ki plačajo škodo.

Pozitivni rezultati se kažejo v uveljavljanju novih institutov po ZKP-K (pogajanja, izjava o priznanju krivde, predobravnavni narok in narok za izrek kazenske sankcije. Njihova uporaba skrajšuje čas reševanja zadev na sodiščih, zmanjšuje stroške, ker odpade izvajanje dokazov na glavni obravnavi. Dodatne aktivnosti pa so naložene državnemu tožilcu, saj mora biti aktiven tako v fazi pogajanj glede sklenitve sporazuma o priznanju krivde, kot v fazi udeležbe na predobravnavnem naroku ki terja dobro pripravljenost. V smeri vsakokratne priprave in sodelovanja državnega tožilca v posameznem postopku, bi kazalo razmisliti o prizadevanju, da bi posamezen tožilec vodil zadevo od začetka do konca.

Ob doseženih kakovostni spremembah v pregonu gospodarskega kriminala, ko je zaveza učinkovitega boja proti gospodarski kriminaliteti postala prednostna naloga je treba opozoriti na nekatere kazenske zadeve (npr. Balkanski bojevniki) ki so se končale skrajno nenavadno in v javnosti porajajo različni pomisleki. Ustrezen odziv pristojnih bi lahko pripomogel k temu da se v javnosti ne bi porajali še dodatni dvomi. Člani komisije so opozorili tudi na pogosto izpostavljeno poročanje in prikazovanje dogodkov s strani medijev in ob tem poudarili, da mora biti zagotovljeno dostojanstvo tudi v informacijah o kazenskih postopkih.

Komisija podpira prizadevanje Vrhovnega državnega tožilstva in Specializiranega državnega tožilstva RS v smeri podanih vsebinskih pripomb in predlogov za

spremembe in dopolnitve Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, ki so bile posredovane pristojnemu ministrstvu. Razmisliti bi kazalo tudi o ponovnem opozorilu Civilno upravnega oddelku o nesistemiški ureditvi vloge in pristojnosti, ki jih ima državni tožilec na področju upravnega prava.

Po razpravi sta bila sprejeta naslednja s k l e p a :

1. Komisija za državno ureditev se je seznaniła s Skupnim poročilom o delu državnih tožilcev za leto 2012.
2. Komisija za državno ureditev predlaga, da Skupno poročilo o delu državnih tožilcev za leto 2012 obravnava Državni svet na seji 12.6.2013.

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije Bojana Potočan.

Ad 3)

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 11. seji 29. 5. 2013 podprla pobudo člana komisije mag. Dušana Semoliča, da bi bilo potrebno okrepiti sodelovanje z mediji in javnost seznanjati preko tiskovnih konferenc in izjav za javnost o pomembnih temah, ki jih obravnava Državni svet na svojih sejah, ter o problematiki ki je bila izpostavljena na posvetih in drugih pomembnih srečanjih in dogodkih. Ena izmed pomembnih tem, ki bi si zaslužila posebno pozornost, je npr. Pobuda državnega svetnika mag. Steva Ščavničarja za zaščito oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave. Pitna voda je pomembna tema v sedanjosti in bo še bolj v prihodnosti; tako v Sloveniji kot v Evropi. Posebno pozornost bi lahko namenili tudi zaključkom posveta »Slovenska ustava, volilni sistemi in uresničevanje neposredne demokracije«.

S tiskovnimi konferencami bi javnost tekoče seznanjali o posebno pomembnih dogodkih, hkrati pa bi krepili vlogo in položaj Državnega sveta ter njegovo prepoznavnost.

* * *

Člani komisije so bili seznanjeni o pripravi pisne pobude člana komisije dr. Zorana Božiča za spremembo 168. in 170. člena Ustave Republike Slovenije. Komisija bo pobudo obravnavala na prihodnji seji.

* * *

Člani komisije so bili seznanjeni, da bo prihodnja seja komisije v sredo, 5. junija 2013 s točko dnevnega reda: Triindvajseto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, EPA 1199-VI.

Sonja Uršič
sekretarka

Rajko Fajt
predsednik